

॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ इति शांति ० मो ० नै ० भा ० सप्त चत्वारिंशदधिक त्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३४७ ॥

यान्येतानि ब्रह्मणः सप्त जन्मान्युक्तानि मानसं चाक्षुषं वाचिकं श्रावणं नास्त्वयं जं पादं चेतितान्येव परब्रह्मणः स्वरूपपाणि तेषामेकोपास्ति लुति द्वारा चरमस्तु तयेऽयमध्याय आरभ्यते अहो ह्येकांतिन इत्यादि सर्वा

प्रवृत्तिलक्षणश्चैव धर्मो नारायणात्मकः ॥ नारायणात्मको गंधो भूमौ श्रेष्ठतमः स्मृतः ॥ ८३ ॥ अपां चापि गुणराज ब्रह्मसना नारायणात्मकः ॥ ज्योतिषां च परं रूपं स्मृतं नारायणात्मकं ॥ ८४ ॥ नारायणात्मकश्चापि स्पर्शो वायुगुणः स्मृतः ॥ नारायणात्मकश्चैव शब्द आकाश संभवः ॥ ८५ ॥ मनश्चापि ततो भूतमव्यक्तं गुणलक्षणं ॥ नारायणपरः कालो ज्योतिषामयनं च यत् ॥ ८६ ॥ नारायणपरं सांख्ययोगो नारायणात्मकः ॥ ८७ ॥ कारणं पुरुषो ज्येष्ठोऽर्थप्रधानं चापि कारणं ॥ स्वभावश्चैव कर्मणि दैवं येषां च कारणं ॥ ८८ ॥ अधिष्ठानं तथा कर्ता कारणं च पृथग्विधं ॥ विविधा च तथा चैव दैवं चैवात्र पंचमं ॥ ८९ ॥ पंचकारणसंख्यातो निष्ठा सर्वत्र वै हरिः ॥ तत्त्वं जिज्ञासमानानां हेतुभिः सर्वतो मुखैः ॥ ९० ॥ तत्त्वमेको महायोगी हरिर्नारायणः प्रभुः ॥ ब्रह्मादीनां सलोकानामृषीणां च महात्मनां ॥ ९१ ॥ सांख्यानं योगिनां चापि यतीनामात्मवेदिनां ॥ मनोषितं विजानाति केशवो न तु तस्य ते ॥ ९२ ॥ ये केचित्सर्वलोकेषु दैवं पित्र्यं च कुर्वते ॥ दानानि च प्रयच्छन्ति तत्पत्यं ते च तपो महत् ॥ ९३ ॥ सर्वेषामाश्रयो विष्णुरैश्वरं विधिमास्थितः ॥ सर्वभूतकृता वा सो वा सुदेवेति चोच्यते ॥ ९४ ॥ अयं हि नित्यः परमो महर्षिर्महाविभूतिर्गुणवर्जिताख्यः ॥ गुणैश्च संयोगमुपैति शीघ्रं कालो यथा तद्वत्संप्रयुक्तः ॥ ९५ ॥ नैवास्य विदंति गतिं महात्मनो न चागतिकश्चिद्विद्वानुपश्यति ॥ ज्ञानात्मकाः संति हि ये महर्षयः पश्यन्ति नित्यं पुरुषं गुणाधिकं ॥ ९६ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांति ० मोक्ष ० प ० नारायणीये सप्त चत्वारिंशदधिक त्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३४७ ॥ जनमेजय उवाच अहो ह्येकांतिनः सर्वांश्च ज्योतिषां च गुणवत्त्वातिभगवान् स्वयं ॥ १ ॥ ये तु दुर्धेधना लोके पुण्यपापविवर्जिताः ॥ तेषां त्वयाभिनिर्दिष्टा पारंपर्यागता गतिः ॥ २ ॥ चतुर्थ्यं चैव ते गत्या गच्छन्ति पुरुषोत्तमं ॥ एकांतिनस्तु पुरुषा गच्छन्ति परमं पदं ॥ ३ ॥ नूनमेकां तथर्मो यं श्रेष्ठो नारायण प्रियः ॥ अगत्वा गतयस्ति सोऽयं दृच्छत्यव्ययं हरिं ॥ ४ ॥

सप्तविधब्रह्मणोऽव्यस्तोपासकान्समस्तोपासकांश्च ॥ १ ॥ दुर्धेधनाः नष्टवासनाः पारंपर्यागता गुरुसंप्रदायागता गतिर्ज्ञानं ॥ २ ॥ चतुर्थ्यां अनिरुद्धप्रभुसंकर्षणानपेक्ष्य चतुर्थ्यां वासुदेवाख्यायां हरिप्रकृता नो विशेषमाह एकांतिनस्त्विति एकांतिनो निष्कामभक्ताः ॥ ३ ॥ गतयः गतीः अनिरुद्धादीन्तीनानुपास्यैव ब्रह्मदेवं चक्रीत्यर्थः ॥ ४ ॥